

The background is a vibrant, abstract composition of colorful splatters in shades of blue, green, orange, and purple. Overlaid on this are two white silhouettes of human heads in profile, facing each other. The left silhouette is filled with black and white splatters, while the right one is filled with the same colorful splatters as the background.

KTKP050

Vuorovaikutus ja yhteistyö:
Kohtaaminen ja dialogisuus

EP-ryhmät syksyllä 2025

johanna.kainulainen@jyu.fi

Ryhmätehtävänä teematehtävä

1. Kohtaaminen 8.10./9.10.
2. Dialogisuus 8.10./9.10.

Kohtaaminen

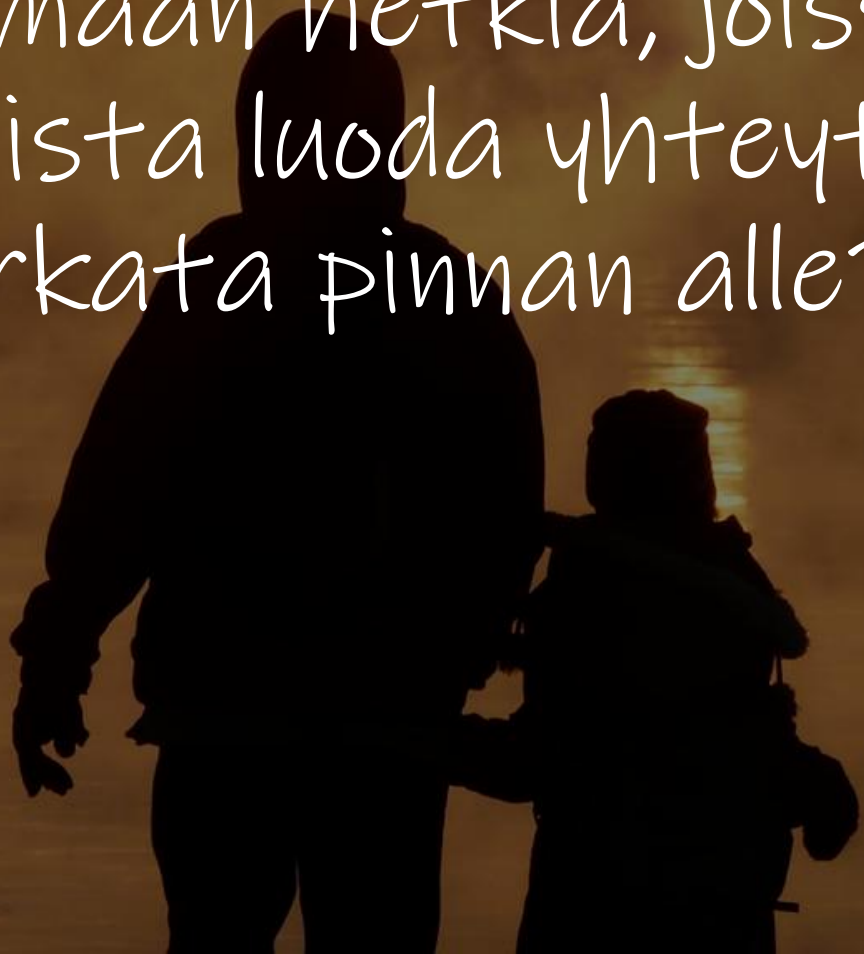
- Kohtaaminen (Goffman 1963; 1964): keskeistä on kohdata ja tulla kohdatuksi.
 - kohtaaminen vs. kokoontuminen
- Pyrkimys ymmärtää ja tulla ymmärretyksi (riittävästi)
- Miten nämä kohtaaminen ja ymmärtäminen toteutuvat tai eivät niin koti- kuin ammatillisissa vuorovaikutustilanteissa?
 - Mitä esim. digilaitteet tuovat näihin?
- Tarvitaanko aina kohtaamista vai riittääkö kokoontuminen (saman tilan jakaminen)?
- Millainen ymmärrys on riittävää esim. ammatillisissa kohtaamisissa?

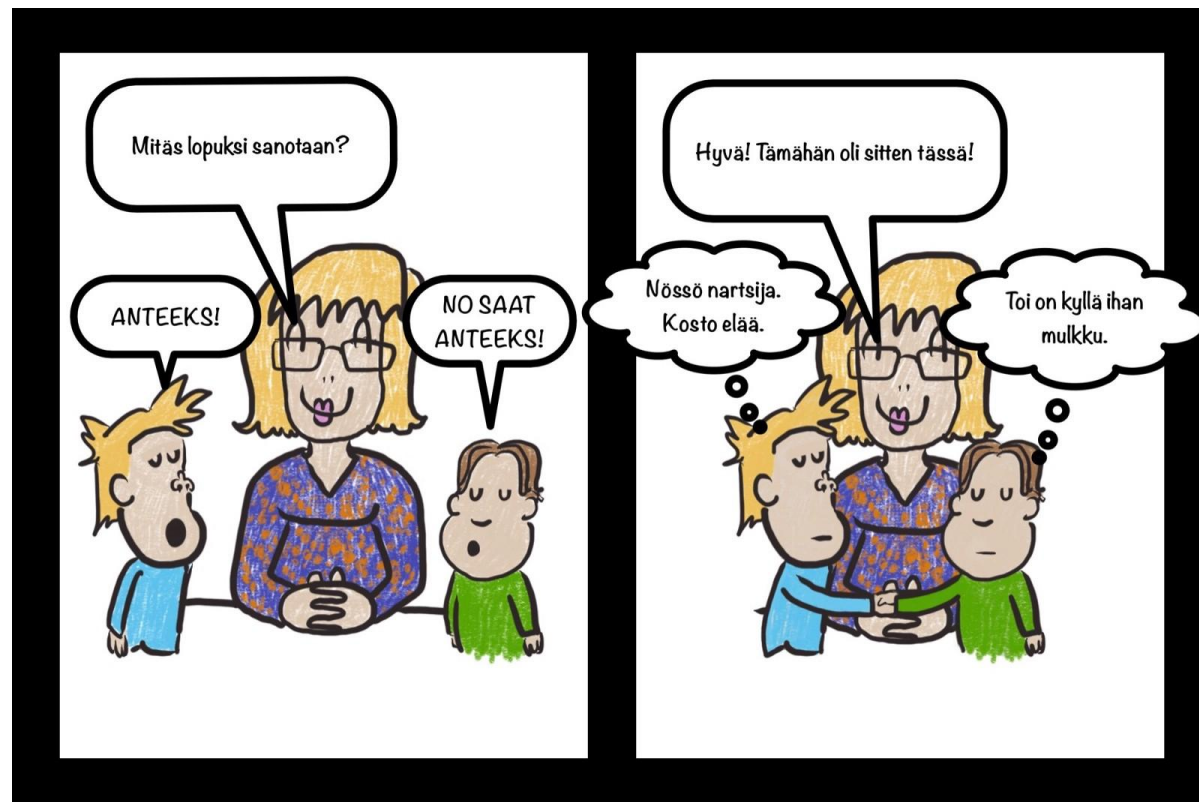
Dialogisuus

- Mikä, mitkä tekijät mahdollistavat ja/tai estävät dialogisuutta kasvatusalan tehtävissä ja vuorovaikutussuhteissa?
- Pyrkimys dialogiin opetuksessa on haastavaa, koska **opettaja joutuu muuttamaan asemaansa** (Huttunen, 1996)
 - Dialogi vaatii mm. **perinteisten roolien rikkomista ja opetustilanteiden sosiaalisten käytänteidenkin muuttamista** (Kainulainen, 2011)
- Vastavuoroisen yhteyden syntyminen **vaatii ilmapiirin, joka on vapaa esimerkiksi omiin intresseihin pakottamisesta, toisen muuttamisen halusta tai vallankäytöstä** (Laine, 2008)
- Yhteisen ymmärryksen syntyminen vaatii **orientoitumista dialogiin ja irtautumista liiasta suorituskeskeisyydestä** (Valleala, 2006)
- "Dialogin voidaan sanoa kohottavan ihmiset kohti suurempaa yhteistä kokemusta, joten se on keino hyödyntää osallistujien yhteistä älykkyyttä ja voimaa. Dialogissa voidaan päästä tulokseen, jota kukaan ei voisi yksin tuottaa tajunnastaan tai joka on enemmän kuin dialogin osapuolten mielipiteiden summa. (Isaacs 2001: 39–40, 63–64.) Perttula (1999: 52) toteaa, että kokemukset toisen ymmärtämisestä ovat vaatimistaan ponnisteluista huolimatta pitkäksi aikaa mieleen jääviä tilanteita." (Kainulainen, 2011)
 - Riittävätkö dialogissa syntyvät kokemukset vakuuttamaan siitä, että opettajalta paljon perinteistä opetusta vaativampi tapa opettaa olisi opetuksessa hyväksi?

Miten aikuiset pystyisivät
rakentamaan hetkiä, joissa olisi
mahdollista luoda yhteyttä ja
kurkata pinnan alle?

(Koulun)
tapoja
ratkaista
haastavia
tilanteita...

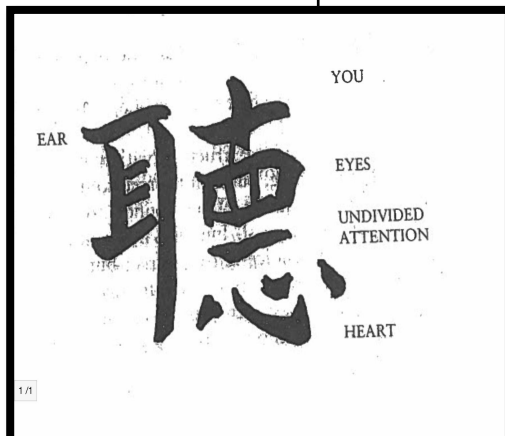

Kuulenko vai
kuuntelenko?

*halukkuus ymmärtää toisia erilaisissa vuorovaikutustilanteissa
(esim. koulussa, läheisissä ihmissuhteissa, harrastuksissa jne.)*

<p>Hatara osaaminen Olen usein kiinnostunut toisista ihmisistä mutta minulle on luontevinta kuunnella samanmielisiä.</p>	<p>Kohtalainen osaaminen Tiedostan tekijöitä, jotka aiheuttavat haasteita kuuntelemiselleni (esim. ennakko-oletukset, yleistäminen, oma tunnetila, suhde toiseen).</p>	<p>Hyvä osaaminen Arvostan ja olen kiinnostunut erilaisista näkemyksistä. Tunnistan omat reaktioni, jotka vaikuttavat kuuntelukäyttäytymiseeni.</p>	<p>Vahva osaaminen Huomaan usein oppivani myös keskusteluista, joissa voimakkaasti erilaisia näkemyksiä ja olen valmis kehittämään omaa tapani ajatella.</p>	<p>Asiantunteva osaaminen Osaan rakentaa kuunteluun ja ymmärtämiseen kannustavaa kulttuuria yhteisössäni.</p>
---	---	--	---	--

Kuuntelutaitoni?

kyky kuunnella toisia erilaisissa vuorovaikutustilanteissa

<p>Hatara osaaminen Huomaan usein kuunnellessani ajatusteni harhailevan ja/ tai mieltäväni vastausta, neuvoa, oman mielipiteen perustelua tai vastaväitettä.</p>	<p>Kohtalainen osaaminen Pyrin kuunnellessani tietoisesti antamaan tilaa toiselle osapuolelle sietämällä myös hiljaisuutta keskusteluissa.</p>	<p>Hyvä osaaminen Tunnistan, milloin pitää keskittyä kuuntelemaan ja osaan esittää avoimia tarkentavia kysymyksiä ymmärtääkseni toista. Tiedostan havaintojen ja tulkinnan eron kuunnellessani.</p>	<p>Vahva osaaminen Pystyn kuunnellessani tunnistamaan toisen tunteita ja osaan esittää kysymyksiä, jotka auttavat toista tunnistamaan tunteitaan ja tarpeitaan.</p>	<p>Asiantunteva osaaminen Pystyn tunnistamaan ja nimeämään toisen tarpeita hänen tunteidensa ja niiden ilmaisemisen perusteella sekä auttamaan toista kehittämään ymmärrystään omasta kokemuksestaan/ ajatuksistaan.</p>
---	---	--	--	---

Mitä näkyy ja mitä on pinnan alla?

Mitä voimme oikeasti havaita?

Mitä tulkintoja teemme havainnoistamme?

Mitä tunteita ja tarpeita toiminnan taustalla todellisuudessa on?

”Tyydytetyt tarpeet tuottavat positiivista energiaa. Tyydyttymättömät tarpeet toimivat huolten ja ahdistuksen lähteinä. Huonotuulisuus ja tyytymättömyys saattavat johtua taustalla vaikuttavista tyydyttämättömistä tarpeista.”

Nyyti ry:n materiaali

Tarpeet ja niiden täytyminen tunteiden taustalla:

Keskeiset tarpeemme liittyvät

- **fyysiseen hyvinvointiin:** ilma, ravinto, lepo, vesi, tarve suojautua elämää uhkaavilta asioilta, turvallisuus, kosketus, liikkuminen
- **rakkauteen ja yhteenkuuluvuuteen:** huomioon ottaminen ja huomioon otetuksi tuleminen, hyväksytyksi ja arvostetuksi tuleminen, läheisyys ja yhteys toiseen, luottamus ja tuki, rakkaus ja lämpö, seksuaalinen ilmaisu, ystävyyksien solmiminen, elämänkumppanin löytäminen, lasten saaminen, yhteisöön kuuluminen
- **arvostukseen:** muilta saatava arvostus, oman arvon tunteminen, itsekunnioitus
- **itsensä toteuttamiseen:** leikki, työ, opiskelu, tekeminen, autonomia, eheys, henkisyys

Konfliktit ja niiden käsittely restoratiivisella otteella

(Gellin, 2011; 2019; Saarholma & Turkka, 2018)

